

در سایهٔ اختلافات بر سر حریم تهران، سودجویان مشغول ساخت‌وسازند

چه کسی برای حریم تصمیم می‌گیرد؟

فاطمه قدیری
خبرنگار گروه جامعه

تهران روی کاغذ شهر مشخصی است؛ خطوط مرزی آن سال‌هاست روی نقشه‌ها تثبیت شده، تقسیمات منطقه‌ای روشن است و محدوده قانونی‌اش در تمام اسناد رسمی ثبت شده؛ اما کافی است چند کیلومتر از هر سمت این خطوط رسمی فاصله بگیري تا حریم تهران مشخص شود که در عمل نه تعریف واحدی دارد، نه متولی ثابتی و نه سرنوشت مشخصی. آنچه روی نقشه یک خط ساده است، در واقعیت به عرصه‌ای تبدیل شده که در آن نظارت شهری، قدرت اداری، منافع اقتصادی، آینده زیست محیطی پایتخت و حتی توازن جمعیتی تهران به طور

مستقیم به هم گره‌خورده است. در ظاهر، حریم بخشی بیرونی و حاشیه‌ای از شهر است؛ محدوده‌ای که برای کنترل توسعه و جلوگیری از رشد بی‌ضابطه بنا شده؛ اما امروز این بخش حاشیه‌ای‌تر از آنکه بود، در مرکز یکی از جدی‌ترین اختلافات مدیریتی کشور قرار گرفته است. اختلافی که از سطح شهرداری آغاز شده، به شورای شهر رسیده، پای استانداری تهران را وسط کشیده، به دولت گسترش یافته و حالا مجلس نیز برای حل آن وارد ماجرا شده است. پشت این حجم از تنش مسئله‌ای قرار دارد که مستقیماً آینده تهران را در دست دارد. ریشه این بحران را باید در تلاقی چند عامل جست‌وجو کرد؛ چهارچوب‌های قانونی متضات و گاه ناسازگار، فشار فزاینده برای توسعه کالبدی تهران و جذابیت اقتصادی زمین در پیرامون

شهر. بازگشت مدیریت شهری به قانون مصوب ۱۳۵۲ و تأکید دولت و مجلس بر اصلاح یا بازتعریف قوانین بعدی، نشان می‌دهد اختلاف اصلی بر سر «چه کسی تصمیم می‌گیرد» است، نه صرفاً «کجا حریم قرار دارد». همین تعارض، مسیر تدوین و اجرای طرح‌های ساماندهی را با تأخیر و ابهام مواجه کرده است. در این میان، تلاش‌هایی برای حل اختلاف از طریق تشکیل کارگروه‌های مشترک و تدوین طرح‌های تدقیق مرز حریم انجام شده؛ اما فاصله میان تصویب و اجرا همچنان باقی است. تا زمانی که این فاصله پر نشود، حریم تهران در وضعیت تعلیق باقی می‌ماند؛ وضعیتی که پیامدهای آن مستقیماً بر محیط‌زیست، زیرساخت‌های شهری و الگوی توسعه آینده پایتخت اثر می‌گذارد.

حریم تهران؛ قربانی منازعات داخلی

حریم تهران، در بطن تحولات شهری، دیگر صرفاً یک مفهوم انتزاعی حقوقی نیست، بلکه مرز عملیاتی است که هر روز صبح با آغاز کار گشت‌های نظارتی شهرداری، بار دیگر تعریف می‌شود و هر شب با فعالیت‌های غیرمجاز، مورد تعرض قرار می‌گیرد. روایت میدانی از این منطقه، ترکیبی از اقدام مستمر شهرداری برای صیانت و رشد انفارگسیخته ساخت‌وسازهای غیرمجاز و تغییر کاربری‌ها است که نیازمند مداخله فوری و پیوسته است. شهرداری تهران، با تکیه بر ابزارهای اجرایی خود، عملاً تنها نیروی فعال برای دفاع از محدوده قانونی حریم محسوب می‌شود. اقدامات این نهاد در حریم، به‌خصوص در مناطق جنوبی و شرقی شهر، بیشتر جنبه واکنشی و ترمیمی دارد. گزارش‌های عملیاتی نشان می‌دهد تلاش‌ها بر دو محور اصلی متمرکز است؛ مقابله با تصرف اراضی و تخریب بناهای احدثی غیرمجاز. این عملیات‌ها،

گاه با تخریب فنس‌ها و دیوارهای بتنی نصب‌شده برای تعیین مرز و گاه با تخریب بناهای نیمه‌تمام برای جلوگیری از تثبیت اشغال همراه است. به‌عنوان مثال، در نوروز سال جاری تمرکز شهرداری بر مناطقی بوده که تغییر کاربری اراضی آن‌ها به طور مستقیم بر زیرساخت‌های شهری فشار وارد می‌کند. این اقدامات شامل رفع تصرفات مکرر از اراضی کشاورزی یا حریم رودخانه‌هاست که متأسفانه پس از مدتی، مجدداً با ساخت‌وسازهای کوچک با فنس‌کشی‌های جدید مواجه می‌شوند. این تکرار خود گویای نقص ساختاری بزرگ‌تری است؛ جایی که بازدارندگی قانونی یا نهادی از سوی سایر متولیان حریم، در سطح موردنیاز، وجود ندارد. به‌عبارت‌دیگر، نیروی اجرایی به طور مستمر مشغول پاک‌سازی آثاری است که فقدان پیشگیری از آن‌ها ناشی از بالاتکلفی ساختاری است. مدیران شهری تأکید دارند باوجود محدودیت‌ها، سامانه پایش

مسئلهٔ حریم تهران مبناي قانونی دارد

و چند صد ساختمان ساختند. هم زمین‌خواری کردند و هم ساختند که بخشی را ما بنا بر وظیفه ذاتی‌مان تخریب کردیم. بخشی را دستگاه قضایی با توجه به آنچه که استانداری ابلاغ کرده، گفته من به شما حکم نمی‌دهم. یک قلمش ۱۳۰ یا ۱۴۰ هکتار بود که در واقع مربوط به یک شرکت خودرو ساز بود که زمین کشاورزی را گرفته بود و داشت دیوار می‌کشید و ما رفتم خراب کردیم. می‌خواهم بگویم که این حریم برای هر مجموعه‌ای جنبه حیاتی دارد و به طریق اولی برای تهران جنبه حیاتی دارد. یعنی محدوده تهران را بستیم، خیلی هم خوب که افزایش پیدا نکند، اما روند اتفاقات برای شهر تهران به سمت تخریب محیط زیست، ایجاد حاشیه‌نشینی و افزایش مشکلات فرهنگی، اجتماعی و امنیتی می‌رود.» بعد کمتر دیده‌شده دیگر، تعلیق تصمیم در سطح دولت است. هیئت دولت به‌صورت رسمی سازوکاری مشخص برای حل اختلاف تعیین کرده، اما این سازوکار هرگز فعال نشده است. طبق گفته‌ها نه‌تنها کارگروه مصوب تشکیل نمی‌شود، بلکه هم‌زمان تصمیم‌های موازی و خارج از آن سازوکار اتخاذ می‌شود. نتیجه چنین وضعی، نه حل اختلاف، بلکه تولید ناطمینانی نهادی است؛ ناطمینانی‌ای که در حریم، بلافاصله به رشد تخلف منجر می‌شود.

در این میان، خطر اصلی جایی است که کمتر به آن پرداخته شده؛ جابه‌جایی مسئله به شهرداری‌های کم‌ظرفیت‌تر اطراف تهران. کوچک‌سازی حریم تهران، الزاماً به معنای حذف ساخت‌وساز نیست، بلکه انتقال آن به حوزه‌هایی است که نه تجربه نظارتی دارند، نه ابزار فنی و نه سابقه موفق در کنترل تخلف. این جابه‌جایی، عملاً نظارت را تضعیف و تخلف را بازتوزیع می‌کند. تجربه میدانی برخی مناطق پیرامونی نشان می‌دهد که خلا نظارت، به‌سرعت به ساخت‌وسازهای پرخطر، نایمن و فاقد حداقل‌های زیست‌محیطی منجر می‌شود.

یکی از کمتر دیده‌شده‌ترین ابعاد مناقشه حریم تهران، نه در اختلاف‌های سیاسی یا منازعات مدیریتی، بلکه در یک تعارض خاموش حقوقی نهفته است؛ تعارضی که میان وجود قانون صریح و امتناع از اجرای آن شکل گرفته است. برخلاف تصور رایج، مسئله حریم تهران نه فاقد مبناي قانونی است و نه در خلأ حقوقی رها شده؛ بلکه دقیقاً برعکس، با قانونی روشن اما معطل مانده مواجه‌ایم. قانون مصوب سال ۱۳۵۲ که در دهه ۱۳۷۰ نیز مورد استناد مجدد قانون‌گذار قرار گرفته، به‌صراحت اداره، نظارت و حتی اختیار تخریب ساخت‌وسازهای غیرقانونی در حریم شهرها را بر عهده شهرداری‌ها گذاشته است؛ آن هم بدون نیاز به حکم قضایی. این نکته، یک استثنای مهم در نظام حقوقی کشور محسوب می‌شود و نشان می‌دهد قانون‌گذار، حریم شهر را عرصه‌ای فوری و حساس تلقی کرده که تعلل در آن، هزینه‌زا است. با این حال، مسئله امروز نه تفسیر قانون، بلکه نادیده‌گرفتن آن در سطح اجراست.

علیرضا زاکانی، شهردار تهران نیز در اعتراض به مسائل پیش آمده در خصوص حریم تهران، در حاشیه یکی از جلسات هیئت دولت گفته بود: «سال نودوپنج یک دستورالعمل اجرایی زدند که صیانت و چگونگی و چهارچوب این کار را دنبال کنند. اشکالی که وجود دارد این است که این کار از سال نودوپنج به بعد که دنبال شده در سال ۱۴۰۰ به شهرداری تهران ابلاغ شده است و ما هم رفتم زیرساخت‌هایش را درست کردیم، چهارچوب‌هایش را درست کردیم، موارد را درست کردیم. از سال قبل هم به سمت هوشمندسازی رفتم که از طریق تصاویر ماهواره‌ای و تصاویر پهپادی بتوانیم پایش هوشمند داشته باشیم که کسی نتواند دیگر این تعرض را داشته باشد. امری که دارد اتفاق می‌افتد، ما حاصلش این شده که از ابتدای سال تا امروز شروع به غارت صدها هکتار کردند و صدها و بیش از هزار

هدف از ایجاد حریم، حفاظت از خود شهر است

در همین راستا رضا لاهیجی، کارشناس حوزه شهری درگفت‌وگو با «فرهیختگان» در خصوص منازعات پیش آمده درباره حریم تهران اظهار داشت: «تعیین حریم و نگهداری حریم، هر دو موضوع به هر سه بخش استانداری، فرمانداری و شهرداری مربوط می‌شود. این نهادها باید با یکدیگر همکاری کنند و حتماً برای هر اقدامی که قرار است انجام شود، جلسات مشترک بگذارند، به یک جمع‌بندی برسند و سپس آن تصمیم را اجرا کنند. شهر به‌قدری بزرگ و پیچیده است که شبیه یک اقیانوس مملو از جمعیت و دانماً هم در حال ساخت‌وساز است. متأسفانه در بسیاری از این ساخت‌وسازها، حریم شهر مورد تعرض قرار می‌گیرد. اگر به نقشه تهران نگاه کنید،

مناطق که در اطراف شهر قرار دارند، مثل منطقه یک، منطقه دو، منطقه ۲۲ و منطقه ۲۰، در انتهای خود بخش‌های بسیار بزرگی دارند که روی نقشه با عنوان «حریم» مشخص شده‌اند. وقتی برای یک شهر مثل شهر تهران حریمی تعیین می‌شود، هدف این است که آن حریم از خود شهر حفاظت کند؛ یعنی ساخت‌وساز گسترده در آن انجام نشود، کشاورزی امکان‌پذیر باشد و طبیعت بتواند گسترش پیدا کند. اما متأسفانه به‌دلیل تعرض و تجاوز به حریم، این مناطق به‌تدریج جزء شهر محسوب می‌شوند و به مایملک برخی افراد سودجو تبدیل شده‌اند؛ خانه‌سازی و ساختمان‌سازی در آن‌ها انجام می‌شود و در نتیجه ما طبیعت را از دست می‌دهیم.»

تهران کربدور یا کانال هوایی مناسب برای پاک‌سازی ندارد

وی در ادامه افزود: «به‌عنوان نمونه، به منطقه ۲ نگاه کنید. باد تهران از شمال‌غرب می‌وزد و به سمت جنوب‌شرق می‌رود. وقتی در غرب تهران، بالای منطقه ۲۲، آن‌همه برج ساخته می‌شود، مسیر باد را می‌بندند و عملاً بن‌بست ایجاد می‌کنند. این تعرض باعث شده تهران هر روز آلوده‌تر شود. نباید چنین اتفاقی می‌افتاد و حریم آن منطقه متأسفانه مورد تعرض

قرار گرفته است. در نتیجه، تهران دیگر نمی‌تواند کربدور یا کانال هوایی مناسب برای پاک‌سازی داشته باشد. طبق آماری که ارائه می‌شود که واقعاً وحشتناک است؛ تعداد بیماران، آسیب‌دیدگان و حتی جان‌باختگانی که به‌دلیل آلودگی هوا داریم بسیار بالاست. از آن بدتر، زمان مردم در این ترافیک سنگین از بین می‌رود. برای تهران گسترش جمعیت، سقف و

آگهی ابلاغ رأی قطعی

در اجرای تبصره ماده ۳۰۲ آیین دادرسی مدنی بدینوسیله به خانم فاطمه حسینی فرزند بابک ابلاغ می‌گردد از سوی هیات بدوی رسیدگی به تخلفات اداری کارکنان دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درماني قم به مجازات توبیخ کتبی با درج در پرونده استخدای محکوم گردیده‌اید، لذا در صورت اعتراض، می‌توانید اعتراض خود را حداکثر ظرف مدت سه ماه از انتشار این آگهی به دیوان عدالت اداری شکایت نمایید.

معاونت توسعه مدیریت و منابع

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درماني قم

شناسه آگهی: ۲۰۹۴۵۸۰

آگهی مزایده عمومی

در کلیه شعب بانک تجارت ایران (واریز و ارائه رسید آن به واحد اداری دانشگاه نسبت به دریافت اوراق مزایده و همچنین بازدید از مکان فوق اقدام نمایند.

۲- هزینه چاپ آگهی به عهده برنده مزایده می‌باشد.

۳- دانشگاه در رد یا قبول هرکدام از پیشنهادات مجاز است.

۴- بابت خرید اسناد مبلغ ۰۰۰/۰۰۰/۵۰۰ ریال (پنج میلیون ریال) به‌حساب سپرده شماره فوق‌الذکر واریز و اصل فیش را همراه با اسناد ارسال نمایند.

۵- مدت قبول و تسلیم پیشنهادها حداکثر ۷ روز کاری پس از تاریخ انتشار آگهی می‌باشد.

نشانی محل دریافت اسناد: دامغان، خیابان چشمه‌علی، مجتمع دانشگاه آزاد اسلامی واحد دامغان ساختمان اداری، طبقه اول، واحد اداری، تلفن: ۰۲۳-۳۵۲۲۵۰۰۹

روابط عمومی دانشگاه آزاد اسلامی واحد دامغان

ساختمان خوابگاه دانشجویی با ظرفیت تقریبی ۱۵۰ تخت دانشگاه آزاد اسلامی واحد دامغان (فاطمیه)

دانشگاه آزاد اسلامی واحد دامغان در نظر دارد ساختمان خوابگاه دانشجویی با ظرفیت تقریبی ۱۵۰ تخت در ۱ طبقه، واقع در مجتمع اصلی دانشگاه آزاد اسلامی واحد دامغان را در قالب اجاره یک‌ساله و از طریق برگزاری مزایده عمومی، به متقاضیان واجد شرایط واگذار نماید. لذا از متقاضیان دعوت می‌شود جهت دریافت اطلاعات و خریداری اسناد و شرکت در مزایده، حداکثر ظرف مدت ۷ روز کاری پس از تاریخ انتشار این آگهی به نشانی ذیل مراجعه و نسبت به دریافت اسناد مزایده اقدام نمایند.

شرایط به شرح ذیل می‌باشد:

۱- مبلغ سپرده شرکت در مزایده ۰۰۰/۰۰۰/۱۰۰ ریال می‌باشد که متقاضیان باید آن را به شماره حساب ۰۸۸۴۷۸۰۱۶۰۰۷۷۰۷ به نام این دانشگاه (قابل واریز

